

DEZVOLTARE

REGIONALĂ

19.11.2013 14:50

Lansarea Centrului pentru Tineret și Sport "Căușeni" a avut loc vineri, 22 noiembrie. La eveniment au fost invitați oficiali, ambasadori, conducători ai federațiilor sportive din R. Moldova, reprezentanți ai comunității sportive și băștinași.

Prezent la eveniment, ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Marcel Răducă, a reiterat că Centrul pentru Tineret și Sport este cea mai mare realizare a structurilor de resort din Republica Moldova, în ultimii 20 de ani. „Avem deja o experiență de succes care ne va permite într-un viitor previzibil să reușim lansarea unor instituții similare și în regiunile de centru și de nord din țară”.

La rîndul său, și directorul ADR Sud, Maria Culeșov și-a

exprimat mîndria pentru faptul că echipa Agenției de Dezvoltare Regională Sud, a contribuit la edificarea acestui complex, o construcție unică la acest moment, în țară. Această realizare fost apreciată și de ministrul Tineretului și Sportului, Octavian Bodișteanu, mai mulți sportivi de performanță ce au dus faima R. Moldova la diferite competiții de nivel mondial, care au donat colegilor de la Căușeni echipament sportiv și alte accesorii necesare.

Președintele raionului Căușeni, Ion Ciontolei, a menționat că ideea de a deschide un asemenea centru a venit de la mai mulți antrenori, care ulterior a fost susținută la diferite niveluri, transformându-se dintr-un proiect regional într-o mare realizare națională: „Ușile centrului de la Căușeni sunt deschise pentru toți doritorii de a practica sportul, însă localul va face față și unor competiții sportive atât republicane, cât și

internaționale”.

Centrul pentru Tineret și Sport din Căușeni va găzdui competiții raionale, regionale și republicane și își propune să educe sportivi de performanță pentru loturile naționale. Potențialii beneficiari ai proiectului sunt circa 50 mii locuitori ai orașului Căușeni și localităților învecinate din raioanele Căușeni, Ștefan Vodă și Cimișlia. Centrul dispune de 5 săli pentru luptele greco-romane, artele marțiale, gimnastică și tenis. Sala principală cu 300 locuri este destinată jocurilor de echipă, inclusiv futsal. Pe lângă aceasta, complexul dispune de sală de forță, piscină, saună și sală de fitness. Campionii Republicii Moldova la diferite genuri de sport spun că în sfîrșit vor avea posibilitatea să-și invite adversarii la noi, pentru că așa săli au întîlnit doar peste hotare.

Construcția Complexului Sportiv de la Căușeni a început din temelie în decembrie 2010, fiind finanțată din Fondul Național de Dezvoltare Regională și Consiliul Raional Căușeni.

Vizita oficialilor polonezi în Regiunea Sud

O delegație din Polonia a venit în țara noastră pentru a consolida colaborarea bilaterală în domeniul dezvoltării regionale. Membrii delegației sunt funcționari ai Ministerului Dezvoltării Regionale din Polonia, care au avut întrevederi cu reprezentanții Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC) din țara noastră, au vizitat Regiunea de Dezvoltare Sud, inclusiv proiecte de dezvoltare regională în derulare.

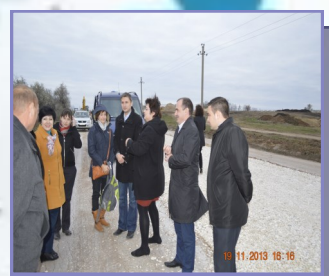
În cadrul dialogului de la MDRC, principalele subiecte discutate au fost: noile instrumente în politicile de dezvoltare regională, experiența Poloniei în selectarea proiectelor de infrastructură, evaluarea proiectelor implementate în țara noastră și proiectele pentru anul 2014.

Astfel, la data de 19 noiembrie, oficialii polonezi au vizitat Regiunea de Dezvoltare Sud. Scopul vizitei a fost familiarizarea cu procesul de implementare a proiectelor de dezvoltare regională din Regiunea Sud. În cadrul evenimentului, au fost organizate vizite la patru proiecte în implementare, din regiune:

- Centrul de tineret și sport Căușeni;
- Drumul de acces spre casa-muzeu "Alexei Mateevici" din Zaim, rl Căușeni;
- Drumul de acces Porumbrei-Sagaidacul Nou;
- Drumul de acces Codreni-Sagaidacul Nou.

Delegația poloneză a apreciat înalt eforturile în vederea realizării obiectivelor strategice de dezvoltare, întreprinse în Regiunea Sud. Au rămas impresionați de grandoarea Complexului Sportiv Căușeni, dar și de obiectivele de cultură și turism vizitate - Biserica "Adormirea Maicii Domnului" din or. Căușeni și Casa-muzeu "Alexei Mateevici" din s. Zaim.

În final, oficialii polonezi au vizitat și drumurile în construcție, și au convenit cu reprezentanții Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și cu specialiștii ADR Sud, asupra intensificării schimbului de experiență dintre Ministerul Dezvoltării Regionale al Poloniei și ADR - urile din Republica Moldova.

Ministrul Marcel Răducan în vizită de lucru la Leova

Ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Marcel Răducan a efectuat o vizită de lucru în raionul Leova. În cadrul vizitei, oficialul a avut o întrevedere cu primari, consilieri locali și raionali, specialiști ai diverselor domenii, antreprenori, dar și cetățeni de rînd. Marcel Răducan a oferit mai multe detalii despre dezvoltarea regională ca domeniu relativ nou, dar care va aduce beneficii atât raionului Leova, cât și întregii țări. Cei prezenți au adresat mai multe întrebări legate de domeniul construcțiilor, precum ar fi: respectarea planurilor urbanistice generale, procedurile de achiziții în cadrul proiectelor investitoriale, suprafața terenurilor aferente blocurilor locale, ș.a. Referitor la podul regional, care ar lega Leova cu jud. Vaslui, ministrul a specificat, că "de aceasta se ține cont, pentru aceasta se optează, dar cei mai convingători veți fi Dumneavoastră, argumentînd necesitatea lui. Asemenea pod există la Ungheni, la Cantemir - dar de cale ferată, și vom face tot posibilul pentru a edifica unul și la Leova". Dna Efrosinia Grețu, președinte al raionului Leova a menționat, că "prin construcția acestui pod, se va atinge încă un obiectiv al dezvoltării

regională, căci pentru asta optează și raioanele Căușeni, Ștefan Vodă, Basarabeasca și Cimișlia".

Astfel, întâlnirea cu cetățenii Leovei a fost una productivă și eficientă, iar dezvoltarea regională recunoscută ca un domeniu nou, dar viabil și de perspectivă, în Regiunea Sud.

Schimb de experiență în dezvoltarea regională între Moldova și România

În perioada 24 -27 noiembrie 2013, Regiunea Vest a României, a fost gazda forumului comun România-Republica Moldova cu tema „Cooperare în dezvoltare regională”. Forumul a avut loc în Timișoara - la City Business Center .

Delegația Republicii Moldova, invitată să participe la forum a fost condusă de domnul Liviu OBOROC - Viceministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor din Republica Moldova. Din delegație au mai făcut parte reprezentanți ai Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, reprezentanți a trei regiuni de dezvoltare (Sud, Centru și Nord):doamna Efrosinia GREȚU - președintele Consiliului Regional pentru Dezvoltare al Regiunii Sud, domnul Vasile BÂTCĂ - vicepreședintele Consiliului Regional pentru Dezvoltare al Regiunii Centru și domnul Ion PAREA - vicepreședintele Consiliului Regional pentru Dezvoltare al Regiunii Nord, dar și reprezentanți ai Agențiilor de Dezvoltare Regională din aceste regiuni, precum și reprezentanți ai Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

Regiunea Vest a României, a fost reprezentată în cadrul forumului de domnul Sorin FRUNZĂVERDE, care a prezidat întâlnirea în calitate sa de președinte al Consiliului pentru Dezvoltare Regională Vest, prin membrii Consiliului pentru Dezvoltare Regională Vest, prin exponenți ai administrației publice locale și ai mediului de afaceri din regiune, prin reprezentanți ai Biroului Regional pentru Cooperare Transfrontalieră Timișoara, precum și prin reprezentanți ai universităților din regiune.

Regiunea Vest, a prezentat delegației Republicii Moldova aspecte referitoare la dezvoltarea regională și experiența României în această privință - experiență materializată în proiecte implementate cu finanțare europeană nerambursabilă.

Activități în cadrul celui de-al treilea atelier de lucru, în Eficiență Energetică

Proiectul "Modernizarea Serviciilor Publice Locale, aria de intervenție 2,"Planificarea și programarea regională" acordă suport ministerului dezvoltării regionale și construcțiilor, precum și ADR-urilor în demararea procesului de planificare regională în sectorul Eficiență Energetică în regiunile Nord, Centru și Sud, prin implementarea principiului participativ. Acest proces se axează pe antrenarea reprezentanților grupurilor de lucru, precum și a altor actori interesați, în ateliere de lucru specializate ce vin să acorde suport în luarea deciziilor, privind eficientizarea consumului de energie în clădirile publice la nivel regional. Atelierele de lucru sînt organizate în cele trei regiuni- Nord, Centru și Sud și au menirea să dezvolte capacitățile de planificare sectorială la nivel regional și local.

Astfel, a avut loc încă un atelier de lucru în RDS ce a avut drept obiectiv prezentarea și aprobarea planului regional în domeniul eficienței energetice în clădirile publice, și a listei de concepte de proiecte posibile în domeniul Eficienței Energetice în clădirile publice. Deasemenea, în cadrul acestui atelier s-au discutat profilurile Raionale pentru sectorul Eficiență Energetică în clădirile publice.

La atelier au participat reprezentanți ai MDRC, ai APL-manageri energetici și ingineri responsabili de domeniu, experți GIZ, GOPA, specialiști ai ADR Sud- membri ai grupului de lucru, ONG-uri relevante.

În cadrul celor trei sesiuni de instruire, experții GIZ, Sergiu Robu și Stela Corobceanu, au oferit prezentări despre Planificarea Regională Sectorială și necesitatea Profilului Raional, obiectivul EE pentru Regiunea de Dezvoltare Sud, estimarea suprafețelor de clădiri propuse spre renovare și profilul energetic pentru fiecare raion în parte. Au fost prezentate tipurile de clădiri publice propuse de a fi incluse în lista de concepte de proiecte posibile CPP, criteriile propuse la identificarea Conceptelor de Proiect Posibile, suprafața propusă spre reabilitare în Regiunea Sud, economisirile de energie per regiune, investițiile necesare per regiune și Lista A a conceptelor de proiecte posibile pentru Regiunea Sud.

"Educația Adulților" și "Învățarea pe tot parcursul vieții" - activități motivante pentru Regiunea Sud

Agencia de Dezvoltare Regională Sud în colaborare cu centrul Regional CONTACT-Cahul, a organizat un atelier de instruire, cu tema "Cooperare interinstituțională pentru sporirea oportunităților de educație non-formală a adulților, în Regiunea de Dezvoltare Sud".

Activitatea s-a desfășurat în cadrul

proiectului "CONTACT-Cahul- promotor al Culturii învățării pe tot parcursul vieții".

La atelier au participat reprezentanți ai ONG-urilor, pedagogi, psihologi, asistenți sociali, specialiști Agențiilor pentru Ocuparea Forței de Muncă din Cimișlia și

Basarabeasca, precum și specialiști ai ADR Sud.

Activitatea a avut drept scop facilitarea accesului

adulților din Regiunea de Sud la servicii educaționale, bazate pe nevoi reale de învățare.

În acest context, participanții au realizat exerciții practice utile și motivante. Activitățile practice au generat

dezbateri, care au demonstrat interesul pentru subiectele abordate.

Agenda ședinței a conținut și activități ce țin de elaborarea unui plan de acțiuni pentru

intensificarea în regiune a Educației Adulților

(EA), bazate pe comunicarea interinstituțională.

În final, participanții au venit cu idei privind eventualele proiecte de educație a adulților, dar și impresii:

Alexandru Ciobanu, AO "Tineri pentru

Tineri" - „Aici au fost prezentate exemple reale din comunitățile unde s-au implementat deja proiecte de educație a adulților. S-au pus bazele unei conlucrări dintre ONG-urile locale și din Regiunea Sud".

Natalia Răileanu, AO "Pro Cimișlia" - "Demult așteptam organizarea unui asemenea atelier. Atât în r-l Cimișlia, cât și în Regiune, nu s-au organizat asemenea activități, deși ne mobilizează, ne fac mai activi. Societatea civilă are nevoie de asemenea activități. Consider că ONG-urile interesate, în comun cu APL-urile, pot face viața adulților mai interesantă".

Maria Chelea, AOFM Cimișlia - "A fost un seminar interesant, am preluat multă informație utilă. Am avut plăcere să particip".

Experiențe europene pentru Regiunea Sud

Seminarul regional "Politica regională a UE și impactul său asupra dezvoltării regionale în Moldova", organizat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, în parteneriat cu Ministerul de Interne al Franței, în cadrul proiectului Twinning "Consolidarea capacităților în domeniul dezvoltării regionale în Republica Moldova", finanțat de Uniunea Europeană, a avut loc în Basarabeasca.

La reuniune au participat reprezentanții Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, ADR Sud, APL I și II din regiune, experții din cadrul proiectului Twinning din Franța, Letonia și România.

Președintele raionului Basarabeasca, **Nicolae CHENDIGHELEAN**, a accentuat necesitatea absorbirii cunoștințelor și practicilor oferite de către

experții străini în împărtășirea experienței Uniunii Europene.

Aleksandrs ANTONOVS, Secretar de Stat, al Ministerului Dezvoltării Regionale și Protecției Mediului din Letonia și **Laurențiu TIRCUMNICU**, România, au împărtășit experiența letonă, română și bulgară în cadrul aderării la Uniunea Europeană, Politica de Vecinătate a UE, a Parteneriatului Estic.

Șeful-adjunct al Direcției Generale de Dezvoltare Regională, **Igor MALAI** a prezentat rezultatele obținute de MDRC și ADR-uri în cadrul Dezvoltării Regionale, provocările unei noi Strategii de Dezvoltare 2014-2020, atât la nivel național, cât și regional, în contextul apropierii Republicii Moldova de Uniunea Europeană.

Reuniunea a continuat

cu o activitate în grup, prin care experții străini au diseminat experiențele Franței, privind polii rurali ai politicii de excelență, parteneriatul Politicii Dezvoltării Regionale, atât instituțional, cât și public-privat, provocările pentru Moldova la nivel național, regional și local, proiectarea, planificarea și programarea unei strategii de Dezvoltare Regională a unui teritoriu, provocări și probleme, cooperarea internațională în domeniul resurselor umane.

Ședința s-a finisat

cu prezentarea din partea fiecărui grup a concluziilor și recomandărilor pentru fiecare tematică abordată, dar și cu motivație pentru o implicare mai activă în promovarea dezvoltării regionale.

Totalizări făcute în cadrul proiectului "Bird Life International"

Agenția de Dezvoltare Regională Sud cu susținerea financiară a Asociației **Bird Life International**, filiala din **Ucraina**, a organizat un atelier de lucru în cadrul proiectului **"Consolidarea instrumentelor economice și juridice pentru conservarea biodiversității stepei, adaptarea la schimbările climatice și atenuarea efectelor acestora. (Biodiversitatea stepei)"**. Scopul atelierului a fost de a informa reprezentanții autorităților publice din Regiunea de Sud a Republicii Moldova, despre practicile bune de gestionare a pășunilor, ca o oportunitate reală pentru adaptarea pășunilor la condițiile de secetă, în baza experienței comunei Ecaterinovca, raionul Cimișlia. Participanții seminarului au fost reprezentanți ai primăriilor și consiliilor raionale din toate

raioanele Regiunii Sud. În calitate de expert național a fost **Dl Rusu Alexandru, lector al Institutul de Pedologie, Agrochimie și Protecție a Solului „Nicolae Dîmo"**, care a relatat participanților problemele și consecințele proceselor naturale ale pășunilor în prezent, caracteristica plantelor furajere perene ca cele mai rezistente la secetă și care produc cel mai ieftin furaj, metode de îmbunătățire a calității pășunilor din punct de vedere științific. Participanții la seminar s-au deplasat pe lanurile satului Ecaterinovca, unde au văzut rezultatul efectuării lucrărilor agrotehnice pe 3 terenuri de pășuni, și anume:

- parcela de 5 hectare unde au fost efectuate lucrări agricole de primăvară și însămînțate cu seminte de culturi perene.
- parcela de 5 hectare

unde au fost introduse îngrășăminte minerale,

- parcela de 10 hectare însămînțată cu seminte de esparcetă de calitate.

Aici, specialiștii au evaluat starea plantelor, dar și a solului - la sfârșit de an agricol. Faptul că și solul, dar și plantele perene, semănate în primăvara anului curent, au contribuit la îmbunătățirea situației a fost menționat și de dl Alexandru Rusu, dar și de ceilalți specialiști prezenți la fața locului. Savelie Pomujac, șeful Direcției Agricultură a Consiliului Raional Cimișlia, a apreciat această "istorie de succes" a raionului, dar și a Agenției de Dezvoltare Regională Sud, prin implementarea proiectului dat.

Menționăm că proiectul "Bird Life International" se sfârșește în luna decembrie a acestui an, și deși este un proiect cu o durată relativ scurtă, rezultatele pot fi percepute pe o perioadă îndelungată.

Campania de conștientizare realizată este o continuare a proiectului anterior („Eficientizarea managementului deșeurilor solide în Regiunea de Dezvoltare Sud”) cu scopul de a asigura durabilitate acestei cauze sociale (protejarea mediului, colectarea deșeurilor separat)

- Au fost achiziționate și distribuite 12 containere / pubele din plastic și saci menajeri pentru școlile din or. Cimișlia, pentru colectarea selectivă a gunoiului (hârtie, sticlă, plastic și gunoi menajer);

-

Cuprins:

Lansarea oficială a Centrului pentru Tineret și Sport „Căușeni”	2
Vizita oficialilor polonezi în Regiunea Sud	3
Ministrul Marcel Răducan în vizită de lucru la Leova.....	3
Schimb de experiență în dezvoltarea regională între Moldova și România	4
„Educația Adulților” și „Învățarea pe tot parcursul vieții” - activități motivante pentru Regiunea Sud.....	5
Experiențe europene pentru Regiunea Sud	6
Totalizări făcute în cadrul proiectului „Bird Life International”	7
Campania de conștientizare „Cimișlia -oraș curat, colectăm deșeurile separat” - continuă.....	8

ADR Sud

Agencia de Dezvoltare Regională Sud

bld. Ștefan cel Mare 12,
or. Cimișlia,
MD-4101, Republica
Moldova

Tel: +373 241 2 62 86

Fax: +373 241 2 62 86

Email: adrsud@gmail.com

web: www.adrsud.md

Cooperare pentru dezvoltare!

Agencia este instituție publică necomercială cu autonomie financiară subordonată Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și se constituie pentru asigurarea operaționalității procesului de implementare și realizare a Strategiei de dezvoltare regională. Agencia își desfășoară activitatea în baza mijloacelor Fondului Național pentru Dezvoltare Regională, donații și granturi (din partea organizațiilor donatoare internaționale sau altor entități private și publice) și a altor surse ce nu contravin legislației.

Pentru detalii, contactați :

**Ana Donia,
specialist în comunicare**

tel . 0241 2 62 86

Mob: 0694 78 040